

Månadens etolog - November 2013

Jag som under november månad svarar på frågor om hundens beteende heter Marie Edbom och är utbildad etolog vid Sveriges lantbruksuniversitet och vid Stockholms universitet. Jag har inriktat mig mot hundens beteende vid Linköpings universitet och är även hundinstruktör. Då jag kommer från en djurtokig familj där hunduppfödning, hundkurser och träning var en del av vardagen så var också en utbildning i djurens beteende ett självklart val för mig. Idag lever jag med två fantastiska hundar utanför Stockholm där jag också sysslar med beteenderådgivning till djurägare i mitt

företag Trygga Djur. Det finns nog inget som är roligare än att hjälpa djurägare att förstå sitt djur lite bättre för att sedan se hur relationen utvecklas. Därför är jag mycket glad att få chansen att vara månadens etolog för Sveriges Akademiska Etologer i november! Ser fram emot att få läsa just Din fråga!

Mer information om Marie och hennes verksamhet hittar du på <http://tryggadjur.com>.

Frågor och svar

Introducera valp i flokken

Hej!

*Jag ska snart skaffa valp och jag vill därför höra hur du anser är bästa sättet att introducera en valp till den nuvarande flokken. I flokken är just nu två australian shepherds, en tik på 8 år och en hane på 6 år. Tiken är väldigt hård mot andra hundar och accepterar inte några andra hundar förutom hanhunden som hon bor med. Jag har själv en tanke på om man skulle vänta med att låta valpen träffa den "elaka tiken" tills efter att den fyllt 12 veckor. Om valpen bara har med sig positiva erfarenheter av andra hundar fram till 12 veckors ålder kanske den inte påverkas lika mycket av den hårda behandling som den mest troligt kommer att utsättas för av tiken i flokken. Vad tror du?
Mvh Tina*

Hej Tina!

Tack för ditt mail!

Som du säger är det nog en bra idé att försöka låta valpen få många bra erfarenheter innan den introduceras till din tik. Däremot är det antagligen lättast för din tik att introduceras till och acceptera valpen ju yngre den är. Därför så tycker jag att det kan vara en bra idé att börja låta tiken och valpen träffas genom galler allra först, exempelvis valphage eller genom kompostgaller. På detta

vis får tiken känna av valpen men kan inte komma nära den. Om din hund tar godis kan det vara en god idé att låta henne söka godis i närheten av valpen varje gång de ses eller varje gång hon tittar på valpen. På så vis kan du lära henne att associera valpen med positiva saker. Jag tycker också att du ska tänka på att ge henne ordentligt med utrymme när valpen kommer nära så att hon lätt kan ta sig undan. Eftersom valpen är så liten är det ganska troligt att hon kommer att ha lättare att acceptera den än hon har med vuxna hundar men för säkerhets skull föreslår jag en långsam introduktion med mycket belöning och utrymme till båda individer. Jag skulle också vilja förslå att du undviker att låta valpen leka med din tik i början tills din tik väljer att ta initiativ till umgänge med valpen.

Lycka till med er nya familjemedlem och hör gärna av dig om du har fler frågor!

Vänlig hälsning

Marie Edbom

Förändrat beteende

Hej

Min foxterrier har förändrat beteende senare år. Finns det möjlighet till förändring eller är hon räddningslöst förlorad? Det vore värdefullt med en utomstående bedömning innan jag fattar beslut om avlivning.

Jag klistrar in mina anteckningar.

Hälsningar

Bengt

Xtava är 7 år gammal, har ett hetsigt humör och är smart, pigg, ängslig och vill gärna hälsa på andra människor och djur. Vi två i flokken bor i villa, hon är starkt bunden till mig, vill gärna bli uppkopplad och ibland upprörd när hon kopplas lös. När hon blir jättearg kryper hon intill mig, skäller vidare och lugnar sig först efter långt kelande. Jag är hörselskadad, hon fungerar som signalhund, något överdrivet, hon tycker husse reagerar senfärdigt.

Hon är rädd för åska, fyrverkerier och ibland utan att husse förstår varför. Flämtar, skakar och klamrar sig fast vid husse. Orolig när vi tillfälligt bor i flerfamiljshus eller i fritidshuset.

Som valp kringgick hon förbudet att sova i husses säng genom att vänta med att hoppa upp tills husse somnat, på senare år hoppar hon upp när som helst och avvisas inte, det skulle bli storgräl.

På dagtid anser hon sängen vara sin tillflyktsplats och accepterar inte att husse kommer dit. När hon är ensam hemma ligger hon där.

På senare år har hon börjat protestera mot husse genom att skälla, hoppa och nafs på händerna (ibland med blodvite) när något går henne emot som att husse vägrar spela fotboll eller besöker husses lägenhetsboende syster.

På senare månader har hon i undantagsfall protesterat genom att skälla, aldrig nafs, mot besökarens olämpliga uppförande, t ex om de tagit mobiltelefonsamtal.

Hon har kort stubin om något hon inte tycker om som att hoppa in i bilen, att jag lämnar henne eller vill lägga mig i sängen om hon lagt sig före mig, hon morrar, skäller nafsar, klamrar sig fast, jag kan inte lugna ner henne.

Några anteckningar efter särskilt eländiga gräl:

20120822: Busade med Victor, en grannhund. Hon rymde och jagade ifatt bilen när Victor åkt, infångades efter en kilometer, återbördades. Efter kort motvillig promenad blev hon arg vid matskålen, skällde, nafsade och klängde sig fast.

20120823: Morrade och nafsade när jag på natten kom till sängen efter toabesök.

20120824: Efter tre timmar i bilen efter Karlstadsresa klamrade hon sig fast, morrade och gläfsste när jag gick att parkera bilen. En timme senare kort utskällning, på kvällen rejäl utskällning, svårlugnad.

20121128: Efter en stund i sängen började hon morra, skälla och nafs, svårlugnad.

20130114: Ensam hemma 10 – 16. Promenad men därefter skräckslagen utan för mig känd orsak, försökte gömma sig bakom TV:n och gräva sig under kablarna. La sig slutligen i korgen, ville inte ta kvällspromenad och kastade sig över mig när jag skulle lägga mig. När jag skakade om henne kissade hon i sängen.

20131105: Protesterade våldsamt mot besökares mobiltelefonsamtal, jag kunde inte lugna henne förrän besökarna gått.

20121112: Protesterade våldsamt när vi la oss och på morgonen när jag vaknade och steg upp, hon fortsatte när hon skulle kopplas för att hämta morgontidningen och när hon skulle gå in i huset igen.

Hej Bengt!

Tack för ditt mail!

Du har gjort utförliga anteckningar men jag lämnas ändå med lite frågor gällande din hunds beteende. Du nämner att hunden under senare år visat dessa förändringar. Jag undrar då om detta skett gradvis eller om det är något som dykt upp plötsligt? Om det dykt upp plötsligt så funderar jag på om det är någon sjukdom som utlöst beteendet eller någon smärta. Detta kan även vara fallet om beteendet gradvist förändrats. Därför skulle jag börja med att göra en ordentlig veterinärundersökning med hunden för att se till så hon inte har ont.

Om undersökningen inte visar något så vill jag att du funderar på i samband med vad som du såg denna förändring. Det verkar vara många saker som hunden reagerar på både i form av rädsla och från din beskrivning tolkar jag det även som aggressivitet. Har du haft hunden sedan den var valp? Hur bemöter du beteendet?

Så vida hunden inte är sjuk så skulle jag rekommendera att du försöker träna henne att lära sig att ligga på någon annan plats där hon kan trivas, detta kan göras genom något som kallas för targetträning då du belönar henne när hon går till denna plats. Jag vill absolut poängtera att jag inte tror att din hund är ett hopplöst fall! Det finns många sätt att träna och hantera de beteenden du beskriver och för att göra detta skulle jag rekommendera dig att ta kontakt med en etolog i det område där du bor.

I det stora hela skulle jag vilja säga att din hund verkar osäker och då orsaken till detta är okänd så går det inte att utröna varför. Allmänna åtgärder kan dock tas genom att träna hunden att ligga på sin plats, att ge hunden utrymme när den är "arg" som du beskriver det och träna övningar ihop med flera familjemedlemmar för att hon ska kunna lära sig att samarbeta. Du kan även tänka på att ge henne valmöjlighet gällande liggplatser, umgänge och närhet alltså att hon kan ha ställen där endast hon vistas. När ni får gäster kan ni låta henne vara i ett annat rum eller låta henne vara kopplad och se till så gästerna låter henne vara ifred.

Jag vill återigen påpeka att er hund inte är ett hopplöst fall men mer information behövs för att fullt kunna hjälpa er. Därför ber jag dig återkomma med svar på ovanstående frågor till mig så kan jag hjälpa dig vidare eller kontakta en etolog nära dig.

Vänlig Hälsning

Marie Edbom

Separationsångest hos hundar

Hej Marie!

Jag har en fråga om hundar med separationsångest eller vad man kan kalla det. Jag har ingen egen hund utan detta är mer en generell fråga om problemet, som jag upplever som väldigt utbrett.

Frågan lyder helt enkelt: Hur tränar man en hund för att känna sig trygg hemma ensam. Ta som exempel en hund som större delarna av dagen är tillsammans med sin ägare men som ibland måste lämnas ensam. Då står den och skäller konstant tills ägarna återvänder.

Med vänliga hälsningar

Peter Tegeling

Hej Peter!

Tack för ditt mail!

Separationsångest är ju ett väldigt vanligt problem hos våra hundar och detta på grund av att hunden är en social art. Därför är det ju mycket främmande för dem att vara ifrån oss. Därför är det viktigt att börja träna denna separation från oss i tidig ålder. Beroende på individ får man ju gå olika fort fram men jag tänker mig att det oftast handlar om att man som hundägare i allmänhet inte tränar hunden att över huvud taget ha avstånd till sin ägare. Därför anser jag att det generellt bästa sättet är att börja med att lämna hunden ensam i ett rum i hemmet medan man själv är inom synhåll men så att hunden inte kan följa efter. Belöna hunden när den är tyst och lugn eller lägger sig ner. Belöning kan ske med godis eller genom att man återvänder till hunden men helst inte med för mycket röstberöm då det ska vara en lugn övning. Denna kan sedan ökas på genom att man ökar tiden ifrån hunden eller avståndet och att man börjar gå utom synhåll för hunden. När detta fungerar och hunden är tyst så kan man prova att gå ut i trapphuset eller genom ytterdörren snabbt för att snabbt återvända. Sedan får man öka tiden.

I sambands med detta kan man träna uppbinding och separation i andra sammanhang, till exempel burträning. Då tränar man hunden att ligga tyst i en bur när man går iväg och belöna när den är tyst. Man kan också låta andra få hålla i hunden medan man går iväg från den så den lär sig att det är okej att vara borta från dig.

Det skiljer sig ju lite mellan hundar som har separationsproblem och hundar som har ensamhetsproblem men detta är ett mycket generellt sätt man kan använda.

Lycka till

Vänlig hälsning

Marie Edbom

Hund som plötsligt kissar inne

Hej!

I diskussion med en vän som vill ha vetenskapliga belägg. Hoppas du kan hjälpa mig!!

Min fråga: en 6 årig golden/lab hane, lugn och social hund- har plötsligt kissat inne. Har aldrig hänt tidigare, nu kissat inne vid två tillfällen. Ett av tillfällena hos två tikar han känner väl, det andra tillfället hos en äldre hanhund (som för övrigt var gammal och låg och sov mestadels under besöket) som han inte känner.

Jag funderar även på ägarens påverkan, hur träna, har även hört något om att "begränsa utrymme"?? Spelar det roll om hunden lyfter på benet eller inte?

Känns jättebra att få fakta från någon annan!!

Vänliga hälsningar

Maria

Hej Maria!

Tack för ditt mail!

Jag undrar direkt om detta kan vara något medicinskt problem och om hunden blivit veterinärundersökt på länge? När beteenden förändras plötsligt hos äldre individer är det väldigt ofta tecken på en fysisk förändring eller sjukdom därför uppmanar jag er att besöka veterinär för att undersöka urinvägsinfektion eller prostataproblem. Om hunden skulle visa sig vara frisk så spelar det roll om han lyfter på benet eller ej. Om han lyfter på benet kan det tänkas vara en markeringsurinering och då beror detta antingen på någon hormonell förändring eller något hänt i hundens liv innan detta som gjort honom spänd med andra hundar. Hur betedde han sig utöver att han kissade? Verkade han orolig eller spänd? Gick han upp mycket i varv? Om han tömde hela blåsan inomhus så skulle jag definitivt börja misstänka sjukdom eller dylikt. I övriga fall kan man fundera över om han blivit spänd på andra hundar till följd av någon obehaglig händelse med någon hund eller om han bor nära någon tik som löper som kan ha satt igång hans hormoner vilket kan leda till så kallade tomgångshandlingar uppstår där hunden blir sexuell gentemot även hanhundar.

Gällande din fråga om ägarens påverkan kan jag säga att denne inte tjänar på att skälla på hunden eller att bestraffa hunden. Om anledningen till att hunden utför beteendet är på grund av oro eller på grund av någon stress så kommer det att försvinna om hunden tillåts hantera stressen eller om det som orsakar stressen förändras. Med stress menar jag här till exempel löptik, förändrad familjesituation, obehagligt möte med annan hund eller dylikt.

För att kunna hjälpa dig vidare behöver jag få svar på ovanstående frågor så återkom gärna till mig med svar på dessa så kan jag hjälpa dig ännu mer.

Vänlig hälsning

Marie Edbom